

Kevin De Ceuleners, Philippe France

In de biologische preiteelt voor industrie is rassenkeuze belangrijk om ziekten en sleet onder controle te houden. 2019 was droog en buiten roest en wat papiervlekken in het najaar was de ziektedruk beperkt.

Half augustus was de droogte kritiek en konden de planten na beregening terug een doorstart nemen. De droogte kwam iets later dan vorig jaar, de ziektedruk was gelijklopend. In september kregen we regen waardoor de prei in oktober terug een groeistoot kreeg.

Krypton blijft met kop en schouder het standaardras voor de vroege oogst (oktober-begin november) en haalt de hoogste opbrengst. Trayplanten van dit ras konden dit jaar geen significante meeropbrengst leveren tegenover losse planten. Bovendien was de schacht korter. Ook Rally en Duraton realiseren een bovengemiddelde opbrengst in die periode. Cherokee, Chiefton en Fencer komen in beeld voor de oogst in november. Oslo sluit het rijtje af voor de oogst in december. Oslo groeit iets trager en heeft een gezond gewas.

Teeltverloop

Op 15 maart werden 13 rassen gezaaid aan 86 zaden per meter onder een plastic tunnel op het proefbedrijf biologische landbouw van Inagro. De warmere temperaturen zorgden voor een betere ontwikkeling in het zaaibed. De rassen Cherokee, Comanche, Jumper en Rally werden voor de proef als biologisch zaad aangeleverd. De overige rassen zijn niet chemisch behandeld. Alle rassen in de proef zijn hybriden.

De eigen losse planten werden iets vroeger geplant dan vorige jaren. Bij planten was er voldoende vocht in de grond waardoor die een goede start konden maken.

Na een opkweekperiode van 9 weken werden de planten getrokken op 21 mei. Op 22 mei werd geplant in vlakvelds geponste gaten, nadien werden de planten aangegoten. Een afstand van 10 cm in de rij en 70 cm tussen de rij werd aangehouden.

De voorsteelt was een eenjarige grasklaverweide die in het voorjaar werd vernietigd. Tegelijk werd 30 ton stalmest uitgereden. Uitgaande van tussentijdse nitraatanalyses was geen bijbemesting nodig. Kalk en kali werden bemest op basis van de bouwvooranalyse. De onkruidbestrijding gebeurde mechanisch met intensief eggen, schoffelen en

Tabel 1: Teeltverloop.

Proeflocatie	Inagro - Beitem - zandleem
Proefplan	blokkenproef in 4 parallellen
Zaaidatum	15/03/2019
Opkweekmethode	in plastic tunnel
Bemesting	02/04/2019: 667 kg/ha Haspargit 05/04/2019: 30 ton/ha vaste rundermest 21/05/2019: 400 kh/ha CaSO ₄
Voorteelt	grasklaver
Plantdatum	22/05/2019
Plantafstand	70 x 10 cm, vlakvelds
Onkruidbestrijding	mechanisch
Gewasbescherming	29/07: 1 kg/ha Xentari (Bt) 02/08: 1 kg/ha Xentari (Bt) 07/08: 1 kg/ha Xentari (Bt)
Oogst	17/11/2019

stevig aanaarden. Tegen preimot werd driemaal met Bt behandeld. Eind augustus en begin september werd 60 mm beregend in twee beurten.

Op 17 november werd er geogst aan een gemiddelde marktbaar opbrengst van 32,5 ton/ha. De klembandrooier stond afgestemd om een lengte van ongeveer 60 cm. Dit is de omgerekende opbrengst van de twee middelste rijen, wat onder invloed van het vaste rijpadensysteem (vier rijen tussen de sporen) een positieve inschatting is. De opbrengst is berekend op stammen van 50 cm zonder wortel.

Rassenbespreking

Belton (BASF, NCB) stond iets minder in het begin van het seizoen en was minder uniform. De planten zijn opgericht en hadden bij oogst veel trips. De opbrengst lag het laagst in de proef (26,9 ton/ha). Dit is deels door het lager aandeel marktbaar planten door wegval en een laag stukgewicht (234 g). De sortering was wat fijner. Bij oogst waren de heterogene planten overrijp en scoorden ze in de bak gemiddeld. De stammen oogden slordig met een opengescheurde bladsluiting. Dit is een echt industrieras met een lange schacht.

Bowler (Bejo, NCB) stond er donker bij in het begin van het seizoen maar verbleekte naar het einde toe. Dit ras bracht onder het gemiddelde op (29,8 ton/ha) met een lager aantal marktbaar planten door wegval (14,3 %). Het stukgewicht scoort met 263 g gemiddeld. Dit ras is gevoelig voor roest en scoort goed tegen trips. In de bak scoort Bowler gemiddeld. De stam en aanloop zijn kort en is eerder geschikt voor de verse markt tijdens zomerteelt.

Cherokee (Vitalis, BIO) kwam minder goed op (72 %), had een donker gewas en stond er uniform bij. De stand doorheen het seizoen was heel goed met een goede score tegen trips. De planten waren minder goed opgericht. Ook tegen sleet en roest scoort dit ras goed. De opbrengst was gemiddeld (33,1 ton/ha). In de bak scoort dit ras zeer goed, de stam is wel kort en er was wat roest terug te vinden.

Chiefton (BASF, NCB) stond goed doorheen het seizoen en scoort gemiddeld naar aantasting van trips en roest. De opbrengst lag boven het gemiddelde met 34,2 ton/ha. Er was geen afval en de sortering was iets grover. In de bak scoort Chiefton zeer goed en is geschikt als industrieras door de lange schacht.

Comanche (Vitalis, BIO) had iets fijner plantgoed en in het veld een bleker blad. De planten waren uniform en de opbrengst lag onder het gemiddelde (28,3 ton/ha) door een laag stukgewicht (236 g). Het ras was bij oogst sleetgevoelig (overrijp) en scoort tegen trips en roest onder het gemiddelde. In de bak scoort Comanche iets minder naar algemeen uitzicht. De planten hebben een heel lange stam en aanloop. Dit ras is eerder een zomerprei.

Duraton (BASF, NCB) heeft een iets bleker en breder blad. Er was aantasting van trips, tegen purpervlekken en roest scoort dit ras goed. De opbrengst lag boven het gemiddelde met 34,1 ton/ha. In de bak scoort Duraton gemiddeld, 74 % van de planten sorteerden tussen 3-4 cm. De planten pelden minder goed en zijn bleek. De stam is net als de aanloop lang. Duraton is een industrie- en zomerras.

Tabel 2: Proefresultaten.

Cultivar	Zaadhuis	Bio	Marktbare opbrengst		Stand	Uniformiteit		Sleet	Aantasting door		Alg. uitzicht	% wit stam					
			kg/ha	13/nov		13/nov	13/nov		papiervlekken	roest							
					13/nov			13/nov									
Belton	BASF Vegetable Seeds	NCB	26930	d	7,0	bc	6,8	b	5,8	abc	6,6	abc	4,5	abc	6,4	abc	58,5
Bowler	Bejo Zaden BV	NCB	29813	bcd	7,1	abc	6,9	ab	5,1	bcd	6,1	bc	3,8	cd	6,3	abc	65,8
Cherokee	Vitalis Biologische Zaden	BIO	33143	abc	7,4	ab	7,5	a	6,3	ab	6,8	ab	5,3	ab	6,9	a	61,6
Chiefton	BASF Vegetable Seeds	NCB	34223	ab	7,4	ab	7,1	ab	5,6	abc	6,5	abc	4,8	abc	6,9	a	58,5
Comanche	Vitalis Biologische Zaden	BIO	28273	d	7,0	bc	7,4	ab	4,4	d	5,9	bc	4,1	bcd	6,1	abc	54,6
Duraton	BASF Vegetable Seeds	NCB	34097	ab	7,0	bc	6,9	ab	4,9	cd	6,0	bc	5,4	a	6,3	abc	56,2
Oslo (E65D.099)	Enza Zaden	NCB	33463	abc	7,3	ab	7,0	ab	6,4	a	7,1	a	5,4	a	6,9	a	57,7
Fencer	Bejo Zaden BV	NCB	35197	a	7,0	bc	7,3	ab	5,1	bcd	5,8	c	4,6	abc	6,0	bc	60,6
Jumper	Bejo Zaden BV	BIO	29843	bcd	7,0	bc	6,8	b	5,6	abc	5,9	bc	5,3	ab	6,4	abc	67,5
Krypton	BASF Vegetable Seeds	NCB	36523	a	7,5	ab	7,1	ab	5,6	abc	6,0	bc	5,1	ab	6,9	a	60,9
Krypton tray	Babyplant		37167	a	7,6	a	7,3	ab	5,6	abc	5,9	bc	4,9	abc	6,8	ab	56,4
Linkton	BASF Vegetable Seeds	NCB	34100	ab	7,1	abc	7,3	ab	4,8	cd	6,1	bc	4,6	abc	6,0	bc	55,4
Longton	BASF Vegetable Seeds	NCB	29120	cd	6,6	c	6,9	ab	5,1	bcd	7,1	a	3,3	d	6,1	abc	55
Rally	Bejo Zaden BV	BIO	33157	abc	7,0	bc	7,1	ab	4,6	cd	6,0	bc	4,1	bcd	5,9	c	55,2
Gemiddelde			32504		7,1		7,1		5,3		6,3		4,6		6,4		
V.C. (%)			5,48		3,27		3,56		8,42		6,04		10,26		4,72		
p-waarde			< 0,01**		< 0,01**		< 0,01**		< 0,01**		< 0,01**		< 0,01**		< 0,01**		
schaal:		1 =		zeer slecht		heterogeen		veel sleet		zeer veel		zeer veel		zeer slecht			
		9 =		zeer goed		uniform		geen sleet		geen		geen		zeer goed			

Waarden binnen eenzelfde kolom gevolgd door eenzelfde letter zijn niet significant verschillend (T = Tukey, K-W = Kruskal-Wallis, p=0,05)
 * significant (0,05 > p ≥ 0,01); ** zeer significant (p < 0,01)

Oslo (E65D.099) (Enza, NCB) kwam maar voor de helft op, het plantgoed was zeer fijn en heterogeen. De planten kwamen zo wat achter maar herpakten zich naarmate het seizoen vorderde. Het blad was zeer donker, de planten weinig opgericht. Dit ras scoort zeer sterk tegen trips, purpervlekken, roest en papiervlekken. De planten zijn weinig sleetgevoelig. De opbrengst lag net boven het gemiddelde met 33,5 ton/ha, 76 % van de planten sorteert 3 – 4 cm. In de bak scoort Oslo zeer goed met een vaste stam en korte aanloop, de planten zijn zeer goed pelbaar. Het ras is meer een laat ras (late herfst/winter) en eerder geschikt voor de verse markt door de iets kortere stam.

Fencer (Bejo, NCB) stond er gemiddeld bij en heeft een zeer bleek blad. Er werd een hoge opbrengst van 35,2 ton/ha genoteerd. De planten hadden wat papiervlekken, voor roest en purpervlekken scoort Fencer gemiddeld. In de bak scoort Fencer algemeen iets minder door heterogeniteit en een losse stam. Bij oogst waren deze minder goed pelbaar. De sortering is grof

Jumper (Bejo, BIO) had fijner en minder uniform plantgoed. De planten hadden weinig roest. De opbrengst lag onder het gemiddelde (29,8 ton/ha) met een iets fijnere sortering. De planten zijn goed pelbaar en scoren op algemeen uitzicht gemiddeld in de bak. De aanloop is net als de stam kort. Er werden wat kromme planten en Colletotrichum teruggevonden.

Krypton (BASF, NCB) had dikker plantgoed en stond doorheen het seizoen er goed bij. De opbrengst was met 36,5 ton/ha bovengemiddeld, de stukgewichten lagen hoog. In de bak scoort Krypton algemeen zeer goed, de prei is goed pelbaar. De planten ogen gezond en zijn wat heterogeen. De sortering was aan de grove kant.

Krypton tray (Babyplant) stond doorheen het seizoen er het best bij. De hoogste opbrengst van 37,2 ton/ha werd genoteerd met het hoogste stukgewicht. De planten zijn goed pelbaar, de sortering was grof. Algemeen scoren de planten goed naar uitzicht in de bak. De stam is kort en heeft een klein aandeel wit. Dit jaar toonden de trayplanten weinig verschil met de eigen planten.

Linkton (BASF, NCB) had op het einde van het seizoen een sterk opgericht gewas en een zeer breed blad. De opbrengst lag boven het gemiddelde (34,1 ton/ha). De stukgewichten liggen hoog. Scoort gemiddeld tegen trips en papiervlekken. In de bak scoort Linkton iets minder met wat roest en een blekere kleur. De sortering is iets grover, de planten hebben net als de stam een lange aanloop.

Longton (BASF, NCB) stond er het minst goed bij naar het einde van het seizoen. Het gewas heeft sterke opgerichte planten met een smal blad. De opbrengst lag onder het gemiddelde (29,1 ton/ha) met zeer weinig wegval en een hoog percentage marktbaar planten. Het stukgewicht was de laagste in de proef. De planten hadden zeer veel roest op het einde van het seizoen, tegen papiervlekken scoort Longton goed. In de bak scoort dit ras iets minder naar algemeen uitzicht met een iets fijnere sortering en een lange stam en aanloop. Schachtkenmerken gelijk aan Linkton.

Rally (Bejo, BIO) stond er gemiddeld bij doorheen het seizoen en was zeer bleek. De planten vertoonden wat sleet en roest, de opbrengst was gemiddeld (33,2 ton/ha). In de bak scoort Rally het minst goed. De lange stam was niet zo vast en oogde slordig. Colletotrichum was aanwezig en de aanloop was lang.

Contactpersoon: Kevin Deceuleners
Tel: 051 14 03 50
E-mail: kevin.deceuleners@inagro.be